

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**IOAN. PETRI || MAFFEI, || BERGOMATIS, || E SOCIETATE ||
IESV, || HISTORIARVM || INDICARVM || LIBRI XVI. ||
SELECTARVM, ITEM, EX || INDIA EPISTOLARVM || LIBRI
IV. ||**

Maffei, Giovanni Pietro

Coloniae Agrippinae, Anno M.D.XC.

VD16 M 105

Variè propter Christvm exercetur. Cap. XX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64627)

re, quotidianis denique gymnasij exercitationibus, annis & mensibus sex (quod spatium temporis in solo philosophiæ in academia illa tribuunt) præcipue, ut honorifico magistri iudicio ac testimonio (Serenus Penna philosophus) post consueta certamina solemnè, laurea, cæterisque doctrinæ insignibus decoratus sit. Post hæc in cœnobij Dominicanæ gratia locum Theologiam aggressus est, ingenti suæ leuæ & industria, cum præter cæteras lucubrations, præstiterit, quotidie manè ante lucem ad scholas, quæ illa circiter hora ibi habebantur, accederet, atque ea in studio tantum Deo adiuuante percipit, quod sua industria ad fidei doctrinæque suæ rationem, sine ulla nouitate, ex Patrum decretis atque doctrinâ reddendam.

Variè propter Christum exercetur. Cap. XX.

NEQUE verò, quamuis in omnibus catechesi atque a publicis scholis abstineret, idcirco tamen, quia per scholas licitum est, ad animandis ad CHRISTVM animandisque ad studium veritatis & gloriæ destitit. quæ propter inuicem infimæ fortis viri, priuatis ipsius colloquiis, monitis incitati, partim castigato vetere laxa, Cheloniæ disciplinæ seueritatem induerunt; partim eorum solemnè voto varia religiosorum instituta præsertim, partim denique ingenti academiæ totius admittuntur, in Christi gratiam pecunia egentibus dispendia, partim vitam agere, atque adeo ad conculcanda in partem omnem sæculi fastum, & expianda superbia carnis, palam per vicos & compita manum ad stipem prope rigere, victumque palam emendicare ceperunt, quæ tamen men amici, rem indignè ferentes, cum neque precibus, neque minis à proposito reuocare valuissent, tandem deniq; ab hospitali domo sancti Iacobi quæ in

mulerant, vi armisque in pristinum academix diuersori-
 um ad sua profecquenda studia retraxerunt. Ignatius ve-
 ro tantam eiusmodi rerum inuidiam subij, vt præter ce-
 teras iniurias & maledicta, falsis etiam criminationibus
 ad sacrum Inquisitorem semeliterum delatus sit. Is erat
 ea repositate Matthæ Ori, ex Dominicana familia Theo-
 logix magister, tū eruditione, tum probitate conspicu-
 qui accusatorum fraude comperta, Ignatium non absol-
 uit modo, sed etiam miris ornauit laudibus, ipsum que
 Exercitiorum librum, qui præcipue in suspicionem cri-
 menque vocabatur, tantum abfuit vt damnaret, vt sibi
 eam eiusdem exemplum Ignatij permissu desumpse-
 rit præterea absolutionis ac sententiæ formulam, publi-
 cè scribæ chirographo & signo munitam, quam contra
 iniquorum calumnias, quando cunque opus esset, profe-
 ter, tametsi minus gratum id potentibus quibusdam vi-
 ri fore videbatur, Ignatio petenti concessit. Neque verò pro
 Christi nomine solum hac falsæ accusationis procella
 defunctus Ignatius est; sed eorum ipsorum opera, qui illū
 deinde vel maximè dilexerunt, virgarum queque pub-
 licè periculum adiit. Mos est Parisijs in scholasticos im-
 probos ac seditiosos, ad sancendam academix discipli-
 nam, in hunc fere modum animaduerrere. Dissimu-
 lato consilio, ad condictam diem in aulam collegij Pri-
 marii, magistrisque nodosa instructi virga conueni-
 unt: comprehensumque repente noxium, & in medio
 consessu nudatum, certo plagarum numero singu-
 la afficiunt. Id supplicij genus cum ad sensum corporis
 peracerbum est, tū verò ad ignominiam ac dedecus
 longe turpissimum, de que ipsius loci nomine aula vul-
 go appellatur. Hunc igitur cruciatum ac horam male-
 ræ constitutam, Ignatio infanti, quod condiscipulos
 suis præcipue diebus à schola ad oratorium & sacra-
 menta Confessionis Altarisque traduceret, vehementer
 iratus magister ipse Ioannes Penna parauerat, Iacobo
 Louca Lusitano collegij Primario in suam sententiam
 male adducto, quippe qui iam ante privatim erat infen-
 dit Ignatio, quod familiarem quendam suū, Amatorē
 nomi-

nomine, seuioris vitae præceptionibus imbutus, et
 (vt pietatem ferè interpretantur homines) iuuenit
 abductum à curis inanibus, & iucundo concubitu
 rum, atque à pristina consuetudine. Vt igitur discipulo
 plucio dies illuxit aduentans iam ad scholas, datus
 fideli maturè monetur Ignatius, ne intra collegij
 vtiq; illo die inferat pedem; concitatos nam est
 omnium animos; poenas aulae daturum extempore
 ueat. Ad cuius rei nuntium ancipiti deliberatione
 stus Ignatius, quòd & pro Christi nomine vetera
 contumelias perpeti mirificè optabat, & supplicij
 homines adeo turpis infamia, metuebat ne conuulsa
 è iuuentute, ipsius opera iam ad meliora conuersio
 dum in bono stabiles, à sua consuetudine aque
 ritate auocaret, iterq; sibi ad alios etiam deuotus
 flo lucrifaciendos abrumperet; totam rem ad ipsius
 uea arbitrium iudiciumque rejicere statimq; illi
 cognita decreuisset, id ex diuina maxime graua
 luntate futurum, neque de eiusmodi sententia
 ci denuntiationibus precibusve demoueri potest, &
 quam horrenti poenae imminentis & terro
 tenti carni vim fortiter intulit; ingressus, & re
 rectà Goueam petens nondum è cubiculo exiens
 cido ac sereno vultu, & altam animi pacem ac
 tatem indicante: Si mea mihi (inquit) exultatione
 incolumitatis, quàm diuinæ gloriæ, saluissimæ
 rum cura prior esset ac potior; nequaquam de
 pedem intra fines huiusce collegij posuissent. super
 nim antequam huc venire, ignarus eram Goueam
 tum è vestra omnium indignatione dedecore, poen
 cerba tormenta me mancant. Sed quoniam nunc
 no mihi vel ad meritum optabilius, vel ad ven
 tatem præclarius duco, quàm Christi Domini
 graua tamque multa pro me perfuncti, vultu
 bra, plagas, mortem denique perpeti; idcirco
 ad scholas accessi, & vltro memet in carceris
 ris & fame discrimen obieci. Verum enim
 non modò quid votis meis ac desiderio, sed etiam

proximorum rationibus, & sempiternæ salutis condu-
 cat, caritatis lege considerandum est. Multos habeo a-
 dolescentes Dei beneficio nuper è cœno flagitiorum e-
 merfos, ac vix dum auulsos ab improborum pestilenti-
 consortio. hos ego vereor, ne si me in tam honesto con-
 uentui publicè vapulasse constiterit, à meo sermone
 congressuque proctinus auocet infamiæ metus, ac proin-
 de, vsunt flexibiles hominum voluntates, ad eadem il-
 laxa quibus paulo ante adhæserant, ingenti dæmo-
 ni gaudio, & feruor ætatis, & prauæ consuetudinis
 ætus abripiat. Simul etiam (verum vt fatear) tui me Go-
 uea, doctoris que mei Pennæ me miseret, qui Christianã
 pietatem ac fidem sacramento professi, cæterisque ad
 exemplum iustitiæ virtutisque præpositi; CHRISTI
 famulum, CHRISTI causam agentem, ad eò accer-
 be insectamini. & qui, qua pœna lex affici iubet eos
 qui scholasticos deprauare, magistris illudere, seditio-
 nis consistare voluerint; eadè dignum iudicatis cum, qui
 inuentem à vitijs, doctores à iurgijs, academiam à
 stimulis vindicare conatur. quæ quoniam mecum
 ipse reputans, non leuis momenti dueebam esse, quam-
 quam cupidus inimicorum odij vel meo sanguine ex-
 plecti, tamen pro nostra necessitudine deesse nolui,
 quominus eadem tibi quoque, integra etiamnum re,
 consideranda proponerem. Mihi, vt dixi, pro Chri-
 sti nomine vexari ac torqueri optatissimum est: iamque
 videretur, sponte ad patibulum pergo. tu, Lutetiæ Pari-
 sorum, à sanctæ Barbaræ collegio, in eiusmodi causa ta-
 le documentum vel pietatis vel æquitatis dari an expe-
 dia, pro tua sapientia ac religione constitue. Vix dum
 legatus dixerat, cum Gouea, vir & ni concitaretur ali-
 quide, sitopte mitis ingenio, & tum in flectu diuino val-
 de compunctus; illicò capta damnauit, ac maiorem in-
 modum detestatus est; apprehensumque amicissimè Ig-
 natium deduxit in aulam, quò iam collegæ cum reliqua
 turba parati conuenerant. Ibi silentio indicto, repente
 contra omnium expectationem de Ignatij laudibus

orationem instituit; viri fortitudinem in nocentem, peccatam extollens; se ipsum, & ceteros qui in eo periculum stituerant, vehementer acculans; quam lenitiam cum multa dolenter grauitateque dicitur extremum obortis lacrymis, ad Ignatium genitum pariter, precatusque delicti veniam, & apud ceteros suam in amirationem gratiamque restituit, & ipse in eorum deinde rationem & locos precipuo amore studioque cooperatus est.

De socijs ad Ignatium adiunctis. Cap. XXI.

HASC igitur, aliaque cuiusmodi sectationes atque penes Ignatium Christi causa contraxit, acriminam plurimorum quoque sibi gratiam ac beneuolentiam equis artibus peperit. Fuit enim ille, per cuius diuinitus infusa charitas, multum etiam atque efficax ingenium & studium ad sanctorum numerum demerendos, in principum amicos opportunè insinuare sese, eisdemque obsequio & humillimitate; pares facilitate ac suauitate morum adiret; superioribus, & egentibus, auctoritate, opera, necnon in angustijs etiam pecunia præsto esse; morbo aliquo laborantes vel eum valetudinis & contagionis periculo aere, solariq; amantissimè; eorum quibus cum vocarentur, vel difficultatem naturæ, & arrogantiam, vel inceptas ac stultitiam, quoad ita res ferret, cunctis dissimulatione mirabilis; ad aliorum arbitrium aduocatum, quibuscunque rebus honestè posset, semper commodare se ac flectere; omnibus denique in Christi gratiam omnia fieri: ubi penitus in humanis sensibus ac voluntatibus irrepserat, tum demum cunctis beneuolentia comprehensos occupare seque, quemque captum, sensim & cautè progredi. Christianæ religionis & officij præceptionibus ac legibusque his fermè artibus, & simul sanctimoniam ac integritatis exemplo, multos, ut diximus, à turpi ac dissipata